

Forskningsbiblioteket

Mer om litteratur, publisering og forskningsinfrastruktur

26. oktober 2022 AV KJETIL

Nivå X, Sustainability – og HVL

For den som er ensidig opptatt av det norske tellekantsystemet, har livet hatt lite å by på. Nye publiseringskanaler har riktignok kommet til, noen tidsskrift er løftet fra nivå 1 til nivå 2, andre har falt motsatt vei, og på et tidspunkt kompliserte man også utregningen av publiseringspoeng, til en viss begeistring for dem som liker regneark. Slik gikk årene, uten større overraskelser enn at man ble eldre.

Så, en vakker dag, lanserte Det nasjonale publiseringsutvalget nivå X: Et eget nivå for publiseringskanaler i en kvalitetsmessig gråsoner, med invitasjon til innspill fra forskersamfunnet: Hadde de tilstrekkelig fagfelleevaluering, og ble denne tatt redaksjonelt til følge? Var murringen fra fagmiljøene et tegn på at noe faktisk var galt? Det mest spennende nivået i tellekantsystemet var ikke bare minst i omfang – 13 tidsskrift ved innføring – men hadde også minst effekt: Kanalene skulle gi uttelling som for tidligere nivå, frem de neste år ble flyttet til nivå 0 eller 1.

Det vil dessuten være en overdrivelse å si at nivå X i seg selv har vakt oppsikt. Selv om intensjonen var å hente innspill om publiseringskanalenes kvaliteter, har kun to av de opprinnelige 13 egentlig fått det, begge av dem fra MDPI: Geosciences, som fikk bli på nivå 1, og Sustainability, som rykket ned til 0. Begge har fått nesten gjennomgående positive kommentarer fra forfattere og redaktører i kanalregisteret, men altså med ulikt utfall.

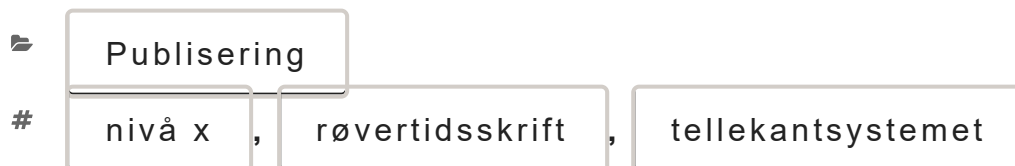
Mer oppsiktsvekkende (men høyst forventet), var det at nettopp MDPI og Sustainability skulle bli trukket i tvil. MDPI er en gigant med frynset rykte. Som kommersielt Open Access-forlag tjener de penger på publisering uavhengig av kvalitet, og økonomisk fremgang har vært sikret gjennom økt volum, som igjen har kommet med hurtig gjennomstrømming og aggressiv, oppsøkende markedsføring. Sustainability har utmerket seg særlig på det sistnevnte, med en imponerende mengde spesialnumre som tidvis bare perifert har med tidsskriftets egentlige tema å gjøre, og dertilhørende spesialinvitasjoner til mer eller mindre tilfeldige forskere om å bidra med artikler og fagfelle vurdering eller kanskje endog tre inn som gjesteredaktør. En slik praksis minner mer om røvertidsskrift enn om seriøse akademiske publikasjoner. Men slik har de blitt det forskere kaller en «viktig kanal» – altså et sted man vanemessig har kunnet sende inn manuskripter, med en viss forventning om å få dem publisert, motta publiseringspoeng, og kanskje også bli sitert.

MDPI dominerte ellers den opprinnelige nivå X-listen med totalt fem av 13 kanaler. Arts, Axioms og Processes fikk ingen tilbakemeldinger innen seks måneder, og falt til nivå 0. Noen større utrenskning har det ikke blitt; i 2022 ble også 10 nye MDPI-tidsskrift introdusert på nivå 1, og av totalt 214 er bare 10 på nivå 0 – og altså Sustainability fra 2023 (noe forsinket fra å rekke nullingen for 2022).

Sustainability har blitt en stadig viktigere kanal også hos HVL. Av totalt 106,6 publiseringspoeng som ble tildelt Sustainability-publikasjoner i 2021, tilfalt omtrent 13,52 HVL, fordelt på 16 publikasjoner. Det er

relativt mange for en mindre forskningsinstitusjon – av BOTT-universitetene er det faktisk bare NTNU som har flere, mens UiT har like mange, og UiO og UiB hadde henholdsvis tre og en. Om man skal spekulere i årsaken til ulikheten, kan den tenkes å være relatert til en større andel innfusjonert høgskole i de to førstnevnte, som nok gir en større andel tverrfaglig forskning. UiT har også sammen med HVL hatt redaktører i et spesialnummer om barndom og sosial bærekraft – etter sigende en positiv erfaring.

Nivå X har ellers tydelig påvirket publiseringsfrekvensen i Sustainability, selv om det fremdeles er poenggivende for 2022: Per 19. oktober lister Scopus 55 publikasjoner med norsk tilknytning for 2022 (fire for HVL), noe som indikerer mer enn en halvering i forhold til 2021 (157) og 2020 (119). Også Geosciences har en viss nedgang (men her går det for mye opp og ned til å være noe brudd på en trend). I de mer oversette kanalene Axioms og Processes publiseres det derimot som før – altså lite – selv om de ikke gir poeng for 2022. Det kan være fristende å tenke at oppmerksomheten omkring kanalene har større umiddelbar innflytelse over hvor forskerne publiserer enn hvilket nivå de til enhver tid måtte befinne seg på i kanalregisteret. Foreløpig har ikke nivå X vakt noen særlig oppmerksomhet, og ikke hatt store konsekvenser.

Bloggar er unnateke den redaksjonelle lina som styrer innhaldet på Høgskulen på Vestlandet sin offisielle nettstad

blogg.hvl.no er driven med WordPress